

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. gegužės 6 d.
Kaunas

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėja Simona Dementavičienė, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos ieškinį atsakovei bankrutuojančiai uždarajai akcinei bendrovei „Huseros baldai“, atstovaujamai nemokumo administratorės mažosios bendrijos „Alba prima“, dėl sutarties sąlygų pripažinimo nesąžiningomis ir negaliojančiomis.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Ieškovės reikalavimai ir jos argumentai

1. Ieškovė ieškiniu prašo teismo pripažinti 2021 m. kovo 30 d. nestandartinių baldų gamybos sutarties Nr. 00623 bendrosios dalies 3.3, 4.2, 4.5, 5.2.2, 6.1, 6.3 ir 7.6 punktuose įtvirtintas sąlygas nesąžiningomis ir negaliojančiomis.
 - 1.1. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 32 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad ieškovė, nustačiusi, kad vartojimo sutarties sąlygos yra nesąžiningos, turi kreiptis į paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo pakeisti, panaikinti arba nebetaikyti nesąžiningos sąlygos ar sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, taip pat nurodyti paslaugų teikėjui, kad ieškovė kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) dėl nesąžiningos sąlygos (sąlygų) pripažinimo negaliojančiomis ar pakeitimo, jeigu paslaugų teikėjas nevykdys pasiūlymo.
 - 1.2. Vartotojui su atsakove sudarius sutartį dėl rangos darbų, tarp šalių buvo sudaryta vartojimo rangos sutartis, t. y. tarp šalių susiklostė vartojimo teisiniai santykiai. Nutarimu sutarties bendrosios dalies 3.3 ir 4.2 punktų sąlygos buvo pripažintos atitinkančiomis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 2 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. kuria netinkamai panaikina arba apriboja vartotojo teises verslininko ar kitos šalies atžvilgiu tuo atveju, kai verslininkas visiškai ar iš dalies neįvykdo, ar netinkamai įvykdo bet kokius sutartyje numatytus įsipareigojimus; sutarties bendrosios dalies 4.5, 5.2.2, 6.1 ir 6.3 punktų sąlygos buvo pripažintos atitinkančiomis CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų

nustatymo kriterijų, t. y. iš esmės pažeidžia sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą bei vartotojo teises ir interesus; sutarties bendrosios dalies 7.6 punkto sąlyga buvo pripažinta atitinkančia CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 18 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. panaikinama arba suvaržoma vartotojo teisė pareikšti ieškinį ar pasinaudoti kitais pažeistų teisių gynimo būdais (nustatomas išimtinis teritorinis teisingumas spręsti ginčą verslininko buveinės vietos teismui, reikalaujama perduoti spręsti ginčus tik arbitražui, apribojamas įrodymų panaudojimas, įrodinėjimo pareiga perkeliama vartotojui ir pan.).

- 1.3. Ieškovė 2021 m. spalio 11 d. raštu Nr. 4E-26576 nutarimo nuorašą pateikė atsakovei ir pasiūlė per 14 dienų nuo nutarimo gavimo dienos pakeisti, panaikinti ar netaikyti nutarime nurodytų sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, kurios buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus. Tačiau suėjus nustatytam terminui atsakovė atsakymo nepateikė. Ieškovė 2021 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. 4E-31455 pakartotinai kreipėsi į atsakovę, tačiau suėjus numatytam terminui atsakymo iš atsakovės ieškovė negavo.
- 1.4. Ieškovė 2021 m. spalio 11 d. raštu Nr. 4E-26576 nutarimo nuorašą pateikė atsakovei ir pasiūlė per 14 dienų nuo nutarimo gavimo dienos pakeisti, panaikinti ar netaikyti nutarime nurodytų sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, kurios buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus. Taip pat minimu raštu apie priimtus sprendimus ieškovė atsakovės paprašė informuoti per aukščiau nurodytą terminą (14 dienų), tačiau suėjus nustatytam terminui atsakovė atsakymo nepateikė, todėl ieškovė 2021 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. 4E-31455 pakartotinai kreipėsi į atsakovę, siūlydama panaikinti ar netaikyti nutarime nurodytų sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, kurios buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus. Apie priimtus sprendimus dėl pateikto pasiūlymo atsakovės buvo paprašyta informuoti ieškovę iki 2021 m. gruodžio 16 d., tačiau suėjus numatytam terminui atsakymo iš atsakovės ieškovė negavo. Jeigu viešojo intereso pažeidimas nenutrauktas, ieškovė kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo (Įstatymo 32 straipsnio 3 dalis).

II. Atsakovės argumentai

2. Atsakovė atsiliepimu su ieškiniu sutinka.

- 2.1. Detalesnės informacijos pateikti negali, nes buvęs atsakovės vadovas neperdavė atsakovės dokumentų. Teismui yra pateiktas prašymas dėl baudos skyrimo buvusiam atsakovės vadovui už teismo nutarties nevykdymą.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

Ieškiny s tenkinamas.

III. Teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

Dėl rašytinio teismo posėdžio ir sutrumpintų motyvų

3. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 235 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad rašytiniu arba į teismo posėdžio protokolą įrašytu šalių sutikimu, kuris gali būti atšauktas tik iš esmės pasikeitus procesinei padėčiai, teismas nutartimi turi teisę nuspręsti nagrinėti bylą rašytinio proceso tvarka. Teismas 2022 m. balandžio 28 d. nutartimi įpareigojo šalis iki tam tikro termino pateikti teismui prašymą (sutikimą) nagrinėti bylą rašytinio proceso tvarka, išaiškindamas, kad priešingu atveju bus paskirtas žodinis bylos nagrinėjimas. Šalys neprieštarauja rašytiniam teismo procesui.
4. Pažymėtina, kad atsakovė su ieškiniu sutinka. Vadovaujantis CPK 268 straipsnio 5 dalimi, kai atsakovas ieškinį pripažįsta visiškai ar iš dalies, teisėjas gali surašyti sutrumpintus motyvus. <...> Surašant sutrumpintus motyvus, nenurodomi argumentai, dėl kurių teismas atmeta kuriuos nors įrodymus.

Dėl ieškovės reikalavimų

5. Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad ieškovė išnagrinėjo atsakovės 2021 m. kovo 30 d. nestandartinių baldų gamybos sutarties Nr. 00623 (toliau – sutartis) specialiosios ir bendrosios dalies sąlygas nesąžiningų sąlygų taikymo požiūriu ir 2021 m. spalio 11 d. priėmė nutarimą Nr. 10E-2592 „Dėl UAB „Huseros baldai“ nestandartinių baldų gamybos sutarties sąlygų“ (toliau – nutarimas).
6. CPK 49 straipsnio 2 dalis numato, kad įstatymų nustatytais atvejais valstybės institucijos gali pareikšti ieškinį viešajam interesui ginti. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – VTAĮ) 30 straipsnyje numatyta, kad vartotojų viešąjį interesą gina Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – ieškovė). VTAĮ 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta, kad ieškovė įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoja sutarčių standartines sąlygas ir ginčija nesąžiningas vartojimo sutarčių sąlygas. Ieškovė, nustačiusi, kad vartojimo sutarties sąlygos yra nesąžiningos, turi kreiptis į pardavėją, paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo nutraukti viešojo intereso pažeidimą, taip pat nurodyti pardavėjui ar paslaugų teikėjui, kad ieškovė kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) dėl viešojo intereso gynimo, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas nenutrauks viešojo intereso pažeidimo (VTAĮ 32 straipsnis). Šios įstatyminės nuostatos nagrinėjamu atveju įvykdytos.
7. CK 6.228¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad vartojimo sutartimi verslininkas įsipareigoja perduoti vartotojui prekes nuosavybės teise arba suteikti paslaugas vartotojui, o vartotojas įsipareigoja priimti prekes ar paslaugas ir sumokėti jų kainą. CK 6.672 straipsnyje numatyta, kad pagal vartojimo rangos sutartį rangovas, kuris yra verslininkas, įsipareigoja pagal užsakovo, kuris yra vartotojas, užsakymą atlikti tam tikrą darbą, skirtą tenkinti buitinius ar asmeninius užsakovo (vartotojo) ar jo šeimos poreikius, o užsakovas (vartotojas) įsipareigoja priimti darbo rezultatą ir už jį sumokėti.
 - 7.1. Pažymėtina, kad vartotojui su atsakove sudarius sutartį dėl rangos darbų, tarp šalių buvo sudaryta vartojimo rangos sutartis, t. y. tarp šalių susiklostė vartojimo teisiniai santykiai. CK 6.228⁴ straipsnyje numatyta, jog nesąžiningomis laikomos vartojimo sutarčių sąlygos, kurios šalių nebuvo individualiai aptartos ir kuriomis dėl sąžiningumo reikalavimo pažeidimo iš esmės pažeidžiama šalių teisių ir pareigų pusiausvyra vartotojo nenaudai, taip pat minėtame teisės akte pateikiamas pavyzdinis sąrašas standartinių sutarties sąlygų, kurios yra preziumuojamos kaip nesąžiningos vartotojams.
8. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad tarp užsakovo (vartotojo) ir gamintojo (rangovo) buvo sudaryta sutartis, kuria atsakovė įsipareigoja už užmokestį suteikti paslaugas užsakovui – pagaminti nestandartinius baldus pagal prie šios sutarties pridedamus brėžinius, ir užsakymą perduoti užsakovui, o užsakovas įsipareigoja laikytis šios sutarties sąlygų, priimti pagamintus

baldus (užsakymą) bei už juos atsiskaityti sutartyje nustatyta tvarka ir terminais. Užsakovas (vartotojas) kreipėsi į ieškovę su prašymu įvertinti sutarties specialiosios ir bendrosios dalies sąlygas nesąžiningų sąlygų taikymo požiūriu. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba išnagrinėjo vartotojo prašymą dėl atsakovės sutarties sąlygų ir 2021 m. spalio 11 d. priėmė nutarimą Nr. 10E-2592 „Dėl UAB „Huseros baldai“ nestandartinių baldų gamybos sutarties sąlygų“.

9. Sutarties 3.3 punkte nurodoma, jog „<...> *Jeį grindjuostes nuims gamintojo darbuotojai ir/arba nebus pateiktos komunikacijų schemos, atsiradus kokiems nors sienų, grindų ar grindjuosčių ir/ar komunikacijų pažeidimams, užsakovas nereikš dėl to jokių pretenzijų gamintojui*“.

 - 9.1. Minima sutarties punkto sąlyga bendrovė apriboja savo civilinę atsakomybę už bet kokius pažeidimus, atsiradusius sienose, grindyse ir grindjuostėse, tais atvejais, kai grindjuostes nuima rangovo darbuotojai ir/arba vartotojas nepateikia rangovui elektros, šildomų grindų bei kitų komunikacijų, esančių baldų montavimo vietoje, schemų (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 2 punkto kriterijų).
 - 9.2. Sutarties bendrosios dalies 3.3 punkto sąlyga neatitinka teisinio reglamentavimo (CK 6.253 straipsnio 1 dalis, 6.256 straipsnio 3 dalis, 6.657 straipsnis, 6.659 straipsnis) bei apriboja ir pažeidžia vartotojo teises, kai rangovas visiškai ar iš dalies neįvykdo ar netinkamai įvykdo savo sutartinius įsipareigojimus.

10. Sutarties 4.2 punkte nurodoma, kad „*gamintojas suteikia visiems sumontuotiems baldams 12 mėnesių garantiją. <...>*“.

 - 10.1. Minimas sutarties punktas įtvirtina bendrovės suteikiamos garantijos trukmę numatant, kad sumontuotiems baldams suteikiama 12 mėnesių garantija, tačiau atkreiptinas dėmesys, jog bendrovė pagal įstatymą yra 2 metus atsakinga už vartotojui pagamintų ir parduotų baldų kokybę (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 2 punkto kriterijų).
 - 10.2. Minimu sutarties punktu yra netinkamai apribojamos vartotojo teisės bendrovės atžvilgiu tuo atveju, kai bendrovė visiškai ar iš dalies neįvykdo ar netinkamai įvykdo bet kokius sutartyje nustatytus įsipareigojimus (CK 6.228¹⁴ straipsnio 1 dalis, 3 dalis).

11. Sutarties bendrosios dalies 4.5 punkte įtvirtinta, jog „*Užsakovui nepareiškiant jokių pretenzijų raštu dėl užsakymo ir vengiant pasirašyti priėmimo–perdavimo aktą ir/arba atsiskaityti už užsakymą pagal sutartį, gamintojas turi teisę patekti į užsakovo patalpas ir išsimontuoti užsakymo baldus. Tokiu atveju gamintojas turi teisę reikalauti iš užsakovo atlyginti patirtus nuostolius*“.

 - 11.1. Minimu sutarties punkto sąlyga neatitinka teisinio reglamentavimo (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 24 straipsnis) ir tokiu būdu iš esmės pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą bei vartotojo teises ir interesus (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų).

12. Sutarties bendrosios dalies 5.2.2 punkte nurodyta, kad „*Likusių užsakymo kaina mokama, pagal specialiose sąlygose numatytą susitarimą*“, tačiau sutarties specialiojoje dalyje šios informacijos nenurodant, iš esmės pažeidžiamos vartotojo teisės ir interesai (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų).

 - 12.1. Pažymėtina, kad sutarties specialiojoje dalyje nurodyta užsakymo kaina, kurią sudaro baldų kaina (apie 320,00 Eur), transportavimo kaina (0,00 Eur), surinkimo/montavimo kaina (15,00 Eur/val.), papildomų paslaugų kaina (nenurodyta). Užsakymą sudaranti baldų kaina nėra tiksli (galutinė), o kaip bus skaičiuojama galutinė kaina – nenurodyta (CK 6.228⁷ straipsnis, 6.673 straipsnio 1 dalis).

13. Sutarties bendrosios dalies 6.1 punkte įtvirtinta, kad „*Užsakovas turi teisę nutraukti šią sutartį iki užsakymo gamybos pradžios datos. Užsakovui nutraukus sutartį iki užsakymo gamybos pradžios, tačiau gamintojui parengus užsakymo vizualizaciją (-as), užsakovas įsipareigoja gamintojui*

sumokėti vizualizacijų kainą – 300,00 (trys šimtai) Eur. Jei užsakovas yra sumokėjęs avansą, gamintojas vizualizacijų kainą gali išskaityti iš avanso“.

- 13.1. CK suteikia teisę vartotojui rangos sutarties nutraukimo teise pasinaudoti bet kada iki darbų rezultato priėmimo, o ne kaip nurodyta minimame punkte iki užsakymo gamybos pradžios datos. Pažymėtina, kad užsakymo vizualizacijos paslauga nėra įtraukta į bendrą užsakymo sumą, todėl nėra aišku, kodėl ir kokių pagrindų bendrovė reikalauja vartotojo, šiam atsisakius užsakymo iki baldų gamybos pradžios, sumokėti už darbus (300,00 Eur vizualizacijos kainą).
- 13.2. Minimo sutarties punkto sąlyga neatitinka teisinio reglamentavimo (CK 6.228⁷ straipsnis, 6.662 straipsnis, 6.673 straipsnio 1 dalis, 2 dalis) ir iš esmės pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų).
14. Sutarties bendrosios dalies 6.3 punkte nurodyta, jog *„Sutartis gali būti nutraukta bet kurios šalies iniciatyva, jeigu viena iš šalių nevykdo arba netinkamai vykdo sutartimi prisiimtus įsipareigojimus ir apie tai ją įspėjus raštu per 10 dienų pažeidimo nepašalina“.*
 - 14.1. Minėtas sutarties punktas, suteikiantis teisę rangovui, nesant pakankamo pagrindo (esminio sutarties pažeidimo), vienašališkai nutraukti su vartotoju sudarytą rangos sutartį, neatitinka teisinio reglamentavimo (CK 6.217 straipsnio 1 dalis) ir pažeidžia sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai bei vartotojo teises ir teisėtus interesus (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų).
 - 14.2. Pažymėtina, kad pagal sutarties bendrosios dalies 6.4 punktą dėl vartotojo kaltės nutraukus sutartį, jis privalės atlyginti rangovui visas iki sutarties nutraukimo patirtas ar su sutarties nutraukimu susijusias išlaidas, tačiau vartotojui nėra suteikiama teisė gauti tokio pat dydžio sumas, kai sutartis nutraukiama dėl verslininko kaltės.
15. Sutarties bendrosios dalies 7.6 punkte įtvirtinta, kad *„Visi su šia sutartimi susiję ginčai sprendžiami derybų keliu. Nesusitarus, ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Teismingumo vieta – Kauno miestas“.*
 - 15.1. Vartojimo sutartyse teisingumas turi būti nustatomas pagal bendrąsias teisingumo taisykles, t. y. juridinis asmuo ieškinį turi pareikšti pagal atsakovo (vartotojo) gyvenamąją vietą, o vartotojas, kaip silpnesnė sutarties šalis, pasinaudodamas CPK 30 straipsnio 11 dalyje numatyta teise, ieškinį gali pareikšti pagal savo gyvenamąją vietą.
 - 15.2. Minima sutarties sąlyga riboja vartotojo galimybę įgyvendinti savo pažeistų teisių gynybą, tuo pažeisdama šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai bei riboja vartotojo teisę pasinaudoti CPK 30 straipsnio 11 dalyje numatyta galimybe ieškinį dėl vartojimo sutarčių pareikšti pagal vartotojo gyvenamąją vietą (atitinka CK 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 18 punkto kriterijų).
16. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, matyti, kad atsakovė neatsižvelgė į pateiktus siūlymus dėl sutarties bendrosios dalies 3.3, 4.2, 4.5, 5.2.2, 6.1, 6.3 ir 7.6 punktuose įtvirtintų sąlygų, kurios nutarimu buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus, pakeitimo, panaikinimo ar netaikymo, taigi nesutiko nutraukti viešojo intereso pažeidimo.
17. Teismas, įvertindamas ieškovės pateiktus įrodymus, sprendžia, kad siekiant užtikrinti efektyvią vartotojų teisių apsaugą, ieškovės ieškinys dėl sutarties bendrosios dalies 3.3, 4.2, 4.5, 5.2.2, 6.1, 6.3 ir 7.6 punktuose įtvirtintų sąlygų pripažinimo nesąžiningomis ir negaliojančiomis tenkinamas visiškai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

18. Nagrinėjamu atveju abi šalys nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo atleistos, todėl jos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų (CPK 80 straipsnio 1 dalies 2 punktas, 7 dalis, 82 straipsnis, CPK 92 straipsnis, 96 straipsnio 1 dalis, CPK 83 straipsnio 1 dalies 5 dalis, 8 dalis, CPK 96 straipsnio 4 dalis, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 1R-261/1K-355 pakeitimas 2020 m. sausio 13 d. Nr. 1R-19/1K-2).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 259, 270, 279 straipsniais,

n u s p r e n d ž i a :

ieškinį tenkinti.

Pripažinti atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Huseros baldai“, juridinio asmens kodas 305344684, 2021 m. kovo 30 d. nestandartinių baldų gamybos sutarties Nr. 00623 bendrosios dalies 3.3, 4.2, 4.5, 5.2.2, 6.1, 6.3 ir 7.6 punktų sąlygas nesąžiningomis ir negaliojančiomis.

Sprendimas per 30 dienų nuo jo priėmimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Kauno apygardos teismui per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus.

Teisėja

Simona Dementavičienė